

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 4 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; nočice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišče: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Škof zopet na poslu

Ljubljanski škof, Anton Bonaventura objavlja v „Slovenecu“ dolgo »sporočilo« vernikom! V sporočilu se nahajajo »samobesbi razumljivi nauki in opomini«, katere škof naslavlja na adreso svojih vernikov »za mesec december, ko bodo določevali liste, na katere bi se naročili«. Ne kupujte strupa, ki bi vam škodoval za častnost in večnost, marveč kupujte dobre dušne hrane, da ostanete zdravi na duši in telesu. Pozdrav in blagoslov! tako zaključuje dr. Jeglič svojo reklamno epistolo za klerikalne liste.

Gre torej za agitacijo, katere namen je škodovati naprednim časopisom in pomagati klerikalnemu tisku. Menili smo, da je gospoda škofa v visoki njegovi starosti vsaj že v toliko srečala pamet, da je uvidel, da vloga političnega priganjača za klerikalne liste ipak ni združljiva z dostojanstvom cerkvenega kneza. Kakor vidimo, smo se motili. Škof Anton Bonaventura stopa zopet na ulico z bobnom, da dela neokusno reklamo za klerikalni tisk. Začenja z licemerskim vzklikom: »O moj Bog, koliko nepokorščine, jeze, sovraštva, preklinjanja, nečistosti in nesramnosti, koliko krivice, laži in obrekovanja je na zemlji!« Vprašamo gospoda škofa: Ali ni teh obžalovanj vrednih razmer največ krivo baš klerikalno časopisje, katerega prav on tako neupravičeno tako povzroča v nebo? Koliko sovraštva je povzročilo to časopisje, koliko laži in klevet je napočilo v svojih predalcih! Ali so na svetu bolj propadli listi, kakor so naši klerikalni? Vzemite v roke »Domoljuba«, »Straža«, »Slovenca«! Kje najdete toliko gnojnice, toliko laži, klevet in obrekovanja, kakor v teh »klerikalnih« listih, ki jim ni ničesar sveto in vzvišeno dovolj, da bi je ne polivali s smrdečo svojo gnojnico? In takšno časopisje je po besedah škofa Bonaventura v »duhu cerkve« in celo »po volji božji«. Ali ni to drzna, naravnost brezstidna trditve?

Casopisje, ki napada vsakogar, ki se slepo ne pokori škofovemu diktatu, list, ki laže pri vsaki priliki, potvarja istino, obrekuje, kleveta vsevprek, ta naj bo priporočljiv tudi za slovensko ljudstvo, to časopisje ga naj moralno vzgoji, etično dviga: Ali so laž, kleveta, obrekovanje moralno dobra sredstva zgolj za to, ker služijo baje — dobrim namenom?

Škof Bonaventura izjavlja: »V duhu Cerkve in prav po volji božji!« I postopoma mi slovenski duhovniki in v resnici izobraženi lajki, ki snujemo in izboljšujemo razne organizacije, ter vam nudimo prav dobre knjige in celo vrsto poučnih časopisov. Nato naštevajo liste in dostavljajo: »Te liste, posebno prevažna politična lista »Slovenec« in »Domoljub«, vam priporočamo. Ne pozabite jih naročiti za novo leto. Pomagali vam bomo, da boste naš čas prav umeli in v vsel okolištili tako nastopili, kakor je za pravo Bogo dopadljivo življenje potrebno. Zalibog, da se vam pa tudi slabi listi ponujajo in na vseh mestnih voglih prodajajo. Dragi moji verniki, pred takimi listi Vas svarim! Prepovedani so že po naravni postavi, ker nasprotujejo Vašemu pravemu, verskemu in npravnemu življenju. Vam vzbujajo strasti in celo verske dvome. Prepovedani pa so tudi po cerkveni postavi. Novi cerkveni zakonik o strogo prepoveduje vse časopisje, ki je pisano v duhu veri in Cerkvi sovražnem. ... Čitate-li takega časopisja bi lahko tudi izgubili spodobno spoštovanje do papeža, do škofa, do duhovniškega in redovniškega stanu!« Vprašamo ljubljanskega škofa: Ali si je že kedaj nastavlil vprašanje: Koliko nespoštovanja je povzročilo do cerkvenih predstavljencev napredno, takozv. brezversno časopisje in koliko tega nespoštovanja gre na račun političnega udejstvovanja duhovščine v »organizacijah«, v SLS, na račun klerikalnega časopisja? Če bi si gospod škof postavil to vprašanje in ne imel na obeh pobarvanih naočnikov, bi pač prišel do druih zaključkov, ter se s studom obrnil od klerikalnega časopisja, ki glede propadlosti pač nima enakega pod solncem.

Vzemimo v roke slovensko napredno časopisje zadnjih let! Ali se je kdaj neupravičeno zaganjalo v slovensko duhovščino? V gospodarskih, kulturnih in političnih vprašanjih jo je kritiziralo, v verskem oziru pa se duhovnikov ni dotaknilo, razen ako sta vera in cerkev že istovetni s SLS. Ako bi tega političnega spora s SLS in z duhovščino, ki stoji za to organizacijo, ne bilo, bi sploh v naprednem časopisju ne bilo, bi ne prihajali v polemiko niti cerkev, niti vera, ki bi morali biti nadvse važna

Resno gibanje državnega uradništva

Sestanek zastopnikov državnih uradnikov v Beogradu. — Intervencija pri vladi. — Uradniška stavka?

— Beograd, 26. novembra. (Izv.) Iz vseh upravnih centrov naše države so prispele v Beograd v velikem številu zastopniki uradniških organizacij. Iz Ljubljane je prispele predsednik slovenskih organizacij g. Makso Lilleg. Večlanska deputacija je včeraj posetila ministrskega predsednika Nikolo Pašica ter mu pojasnila bedno stanje državnega uradništva. Naprosila je ministrskega predsednika kot šefa vlade, da odmore nevdržljivemu položaju in da se končno uredi uradniški stalež. Ministrski predsednik je obljubil, da bo interveniral pri finančnem ministru.

V prostorih Saveza organizacij državnih uradnikov je za danes popoldne sklicana plenarna seja glavnega odbora. — Na dnevnem redu te seje so zelo važna uradniška vprašanja:

- 1.) revizija uradniškega zakona,
- 2.) uredba o razvrstitvi uradništva,
- 3.) vprašanje izplačila rednih uradniških prejemkov oziroma diferenc,
- 4.) vprašanje vpokojencev zlasti kronskih vpokojencev in
- 5.) vprašanje graditve uradniških stanovanj v smislu novega stanovanjskega zakona.

Minister Stepan Radić se opravičuje

Radić dal Mussoliniju zadoščen je na ponovno intervencijo italijanskega poslanika. — Italija zadovoljna!

— Beograd, 26. novembra. (Izv. Ob 12.) Okoli polne včeraj je posestil znanje ministrstvo italijanski poslanik Bodrero ter je delj časa razgovarjal z zunanjim ministrom dr. Ninčičem. Predmet razgovora je bil Radićev govor o odnosu Radićev demeti. Nato je zunanji minister pozval k sebi ministra Stepana Radića. Razgovor je trajal pol ure. Stepan Radić je nato izdal uradno formalno opravičilo, ki med drugim naglašajo: Jaz posebno povdarjam, da se moje besede v nobenem slučaju ne morejo tolmačiti kot neprijateljske proti Mussoliniju, ki je kot duševni vodja italijanskega naroda in organizator vseh njegovih pozitivnih sil preporočil Italijo v treh letih zlasti na gospodarskem in finančnem polju in ki je sklenil prijateljsko pogodbo z našo državo.

Povsem stvarno je, da jaz kot realni politik in član parlamentarne vlade države, ki je prijateljska Italiji, morem gojiti napram šefu prijateljske države samo čute popolne korektnosti in lojalnosti.

Beogradski in ostali listi objavljajo v celoti to Radićevo izjavo. Nekateri ugotavljajo, da se Radić zapleta v protislovja. Drugi smatrajo, da je s to izjavo podal Radić Mussoliniju popolno zadoščenje. Nekateri krogi smatrajo Radićev položaj v vladi za zelo kočljiv. Opozicija je mnenja, da incident z Italijo zahteva izstop Stepana Radića iz vlade.

Vladni krogi smatrajo, da je cela zadeva likvidirana, ker se je italijanski poslanik popolnoma zadovoljil z Radićevo formalno izjavo.

Proračunske dvanaajstine v narodni skupščini

Finančni odbor danes konča razpravo. — Viharna seja radikalnega kluba.

— Beograd, 26. novembra. (Izv. Ob 12.) Danes postaja v narodni skupščini živahnješe vrvenje, ker se je večina narodnih poslancev že povrnila s kratkega parlamentarnega odmora. Vsi poslanci se zbirajo v svojih klubih ter živahno razpravljajo o politični debati, ki se prične jutri v zbornici povodom predložitve proračunskih dvanaajstine. V Beogradu sta med drugimi poslanci prispele tudi poslanca dr. Zerjav in dr. Pivko.

Danes popoldne nadaljuje finančni odbor načelno razpravo o proračunskih dvanaajstinah. Na govorniški listi so se vpisani dr. Zanić (HZ), dr. Velja Veljković (Dav. dem.) in Vujčić (zemljorad.). Načelna debata se nato zaključila in se takoj prične specialna debata, ki bo gotovo trajala pozno v noč, kajti finančni odbor mora do jutri predložiti narodni skupščini dvanaajstine. Za jutri ob 10. dopoldne je napovedana plenarna seja narodne skupščine s dnevnim redom: razprava o proračunskih dvanaajstinah. Finančni minister dr. Stojadinović je napovedal daljši finančni eksperiment, da javno izpodbije kritiko opozicije glede njegove finančne politike. Jutri popoldne je prijavljen za govornika v zbornici Svetozar Pribičević. Za njegov govor vlada veliko zanimanje. Kot govornik se je prijavil tudi narodni poslanec dr. Gregor Zerjav. Debatna o proračunskih dvanaajstinah bo trajala tri dni. Opoziciji ni omogočeno v plenumu izvajati obširne in stvarne kritike o sistemu dvanaajstine.

organizma narodnega moralnega napredka. Seve danes to med nami nista, ker sta v službi klerikalne politike! Zato je boj proti naprednemu časopisju zgrešen. Danes gre za gospodarska in politična vprašanja in razliko v teh vprašanjih bi rad ljubljanski škof prikazal svojim vernikom kot razliko v verozanju, kot kulturni boj. Tega pa ljubljanski škof ne doseže pri treznih vernikih, ki znajo ločiti resnico od demagogije tudi takrat, kadar se oglašajo višji, žal zaslepljeni cerkve in verski dostojanstveniki. Zlastno je trdit, da

Za danes ob 10. dopoldne je bila sklicana plenarna seja radikalnega kluba. Na dnevnem redu ste dve za radikale zelo aktualni vprašanja: 1. Brodarski sindikat. V javnosti je pričel brodarski sindikat ostro kampanjo. — Tudi nedavno vpokojeni višji uradniki državnih železnice nastopajo proti prometnemu ministru, med njimi zlasti vpokojeni generalni direktor državnih železnice Mihajlo Ilić. 2. Vprašanje demisije prosvetnega ministra Velje Vukičevića.

Seja radikalnega kluba je pričela šele ob 11.45 dopoldne. Seja je postala takoj od početka zelo burna. Med radikali je nastopilo borbeno razpoloženje. Gre v prvi vrsti za vprašanje brodarskega sindikata.

Protest hišnih posestnikov proti davčnim obremenitvam

— Beograd, 26. novembra. (Izv.) Iz Slovenije, Hrvatske, Vojvodine in ostalih krajev države so prispele zastopniki organizacij hišnih posestnikov, da intervenirajo pri merodajnih ministrih proti preveliki davčni obremenitvi. Mesto Ljubljano zastopa predsednik Društva hišnih posestnikov g. Ivan Frelih, mesto Maribor zastopa predsednik tamošnjega društva g. Glaser. Prispele so dalje zastopniki hišnih posestnikov iz Zagreba, Siska, Osijeka, Subotice in Sarajeva. Včeraj so posetili posame

se vodi klerikalna politika v Sloveniji »prav po volji božji« in da je zato treba odklanjati napredno časopisje. Se nikoli ni napredno časopisje zagovarjalo tako čistih in poštenih političnih in gospodarskih idealov, kakor danes in še nikoli ni bilo klerikalno časopisje na tako nizki stopnji, kakor danes. Zato bi bila obratna dolžnost ljubljanskega škofa, da preklopi klerikalno časopisje, da odvrne svoje vernike od čitanja takega časopisja in da jih opozori na narodni, brez demagogije, pošteno, objektivni

parlamentarne klube, katerim so izročili zelo obširno spomenico, ki pojasnjuje materialni položaj hišnih posetnikov ter njih davčno obremenitev. Spomenica zahteva, da se zmanjšajo gotove takse in hišno najemniški davek. Spomenica obenem protestira proti temu, da se skuša z novim finanč-

nim zakonom še povišati hišnonajemniški davek. Deputacija hišnih posetnikov je včeraj posetila pomočnika finančnega ministra Neudorierja. Danes poseti deputacija finančnega ministra. Hišni posetniki izjavljajo, da je potrebna revizija stanovanjskega zakona.

Herriot sestavlja novo vlado

Finančni načrt Doumerja odklonjen, ker kapitalističen. — Herriotovi finančni načrti. — Stališče socialistov

— Pariz, 25. novembra. Senator Doumer je razvil načelnikom parlamentarnih skupin svoj finančni načrt. Izjavil je, da zahteva kot šef bodoče vlade dopolnitev dohodkov v svrhu kritja državnih potreb, ščin, je proti premoženjski oddaji in ravno tako tudi proti rentnemu davku. Akcija Doumerjeva je ponesrečila, na kar je vrnil predsedniku mandat za sestavo vlade. Socialisti so odklonili načrte Doumerjeve, ker so kapitalistični.

— Pariz, 25. novembra. Prezident republike Doumergue je poveril sestavo vlade Herriotu.

— Pariz, 25. novembra. (H.) Pozno v noč so se sestali na posvetovanju Herriot in člani izvršilnega odbora levičarskega kartela o odnosu senata. Razpravljali so vprašanje sestave vlade iz elementov parlamentar-

ne večine in o temeljih skupnega političnega in finančnega programa. Herriot si še ni izbral svojih sodružnikov. Zahteva brez-pogojno podporo vseh skupin levičarskega kartela ter je apeliral tudi na socialiste. Socialisti se bodo pokoravali sklepom svoje parlamentarne skupine in upravne komisije socialistične stranke. Parlamentarna skupina in upravna komisija se danes sestane.

— Pariz, 25. novembra. (H.) Stalna upravna komisija socialistične stranke je s 13 proti 7 glasovom sprejela sklep, ki poz-udarja, da mora ostati socialistična parlamentarna skupina zvesta sklepom socialističnega kongresa, ki izrečno zahteva, da se socialisti ne udeležijo sodelovanja v vladi, sestavljeni od drugih strank.

POSLEDICA SPORAZUMA V VOJSKI

— Beograd, 26. novembra. (Izv.) Minister vojne in mornarice je predložil kralju v podpis ukaz, s katerim se sprejema v našo vojsko kot rezervni oficir bivši avstrijski kapetan Josip Predavec. Kakor znano, je Josip Predavec podpredsednik Hrvatske seljaške stranke in intima prijatelj prosvetnega ministra Stepana Radića. V svetovni vojski je bil Josip Predavec avstrijski oficir in zelo vnet pristaša Habsburžanov. Sprva Predavec ni bil sprejet v jugoslovensko armado iz čisto utemeljenih razlogov z ozirom na tedanje stališče Radićeve stranke napram enotni državi.

USTANOVITEV HIDROTEHNIČNIH ODSKOV V MARI-BORSKI OBLASTI

— Beograd, 26. novembra. (Izv.) Na podlagi odredbe poljedelskega ministrstva se ustanovljata dva sreska hidro-tehnična odsaka v mariborski oblasti, eden v Mariboru za srez Maribor desni breg, Maribor levi breg. Prevalje in Slovenigradec, drugi v Ptuj za srez Ptuj, Ljutomer, Čakovec, Murska Sobota in Dolnja Lendava.

PODPIS LOCARNESKE POGODBE

— Praga, 26. novembra. (Izv.) Zunanji minister dr. Beneš odpušča v soboto v London k podpisu locarneske pogodbe.

— London, 26. novembra. (Izv.) Izvrševalni odbor neodvisne delavske stranke je poslal angleški vladi opomin, v katerem opozarja, da bo angleško delavstvo priredilo velike protestne shode in demonstracije proti Mussoliniju, če pride ta v London k podpisu locarneske pogodbe. Pogodba se odpiše v ponedeljek 7. dec.

Spremembe v sodni službi

Imenovani so: Deželnosodni svetnik pri okrožnem sodišču v Celju dr. Andrej Novak — za deželno sodnega svetnika in predstojnika okrajnega sodišča v Gornjem gradu, okrajni sodnik v Dolnji Lendavi dr. Rihard Tomšič — za okrajnega sodnika in predstojnika okrajnega sodišča v Dolnji Lendavi, sodnik v Smarju dr. Slavko Šumenjak — za okrajnega sodnika in predstojnika okrajnega sodišča v Ljutomeru, okrajni sodnik za področje višjega deželnega sodišča ljubljanskega Ivan Brelih — za okrajnega sodnika pri okrožnem sodišču v Celju, sodnik v Ptuj Srečko Verbič — za okrajnega sodnika pri deželnem sodišču v Ljubljani, sodnik v Ptuj dr. Josip Dolničar — za okrajnega sodnika pri okrožnem sodišču v Celju ter sodniki za področje višjega deželnega sodišča ljubljanskega: dr. Josip Štiglič in Alfonz Cepuder — za sodnika v Dolnji Lendavi, dr. Vladimir Muha — za sodnika v Ptuj in Fran Gorenc — za sodnika v Ljutomeru. Preneša se po službeni potrebi sodnik dr. Fran Muhič od okrajnega sodišča v Ormožu k okrajnemu sodišču v Ptuj. Sodnik za okrožje višjega deželnega sodišča ljubljanskega dr. Andrej Dolinar je dodeljen okrajnemu sodišču v Murski Soboti, dr. Lovro Lipič pa okrajnemu sodišču v Ormožu.

Žrebanje sokolske loterije za Tabor dne 15. decembra

BUDDHA-ČAJ
AKO PIJEŠ BUDDHA-ČAJ
VŽIVIAŠ SE NA ZEMLJI RADI
TRADE MARK

Borzna poročila

Ljubljanska borza

LESNI TRG

Bukovi plohi ostorobi z prerezanjem s: cem 120, 140, 166 mm od 2—2.50, 3.—, 3.50, 4—4.50 m. Fc. vag. post. trs. —, 700; bukovi hloidi I. od 2.30—4.60 od 30 cm napr. frc. vag. nakl. p. Dolenjsko —, 250; Hraštovi hloidi od 30 cm napr. I, II, frc. nakl. p. —, 450.

ZITNI TRG

Pšnica, 76 kg. fco. vag. nakl. post., bla. go 265; pšenica, 76/77, fco. vag. gor. kol. Ljubljana, blago 305; koruza, stara, fco. vag. par. Novi Sad, blago 160; koruza, nova, fco. su primerno suha, fco. vag. nakl. post., bla. go 117.50; ovce, reš., fco. vag. nakl. post., blago 175; ajda, domača, par. Ljubljana, blago 265; proso, domače, fco. vag. nakl. post., b/m, blago 215; fižol prep. v vr., b/m, fco. nakl. post., 1 vag., denar 330, blago 330, za ključki 330; suhe slive v zab., 80/85, fco. na kladalna postaja, 1/2 vag., denar 715, blago 715, zaključki 715; krompir, bel, fco. vag. štaj. post., blago 65; krompir, bel, fco. vag. meja, blago 85; otrobi, pšen., drobni fco. vag. Ljubljana, blago 140; otrobi, debeli, fco. vag. Banjaluka, blago 155; seno, sladko, fco. štaj. nakl. post., blago 72.50.

2 1/2% drž. renta za volno škodo 295, blago 310; 7% invest. pos. iz l. 1921 74, 76; Celjska posojilnica d. d. 201, 202; Ljubljanska kreditna banka 210, —; Merkantilna banka 100, 105; Prva hrvatska štedionica —, —; Kreditni zavod 175, 185; Slavenska banka 49, —; Strojne tovarne in livarne 12, —; Nihag d. d. 34, —; Zdržene papirnice 120, 125; Stavbeni združba d. d. Ljubljana 100, 110; Sešir d. d. 146, 153; 4 1/2% kom. zad. bke 20, 22; 4 1/2% zast. l. kr. dež. bke 20, 22.

Zagrebska borza

Dne 26. novembra. — Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 10.854—10.934, Prag: 166.49—168.49, Pariz 213—217, Newyork 56.10—56.70, London 272.96—274.96, Milan 227.26—229.66, Berlin 13.975—13.975, Dunaj 791—801.

EFEKTI

7% invest. pos. 1921 75—76; 2 1/2% drž. rente za ratnu štetu 295—298, 296—297; Ljubljanska kreditna 210; Hrv. eskomptna banka 116—117; Kreditna banka, Zagreb 133—135; Hipotekarna banka 65—66; Jugobanka 107—108; Prastredionca 935—940; Slavenska banka 51; Eksploatacija 44—50; Drava d. d. Osijek, 245; Sečurana, Osijek, 475 do 500; Isis d. d. 62—65; Nihag 39; Gutman 373—380; Slaveks 140—150; Slavonija 45 do 46; Union, paromlin, 400—415.

Inozemske borze

— Curih, 26. nov. Borza: Beograd 9.175, Pariz 19.50, London 25.15, Newyork 519, Milan 20.97, Prag 15.37, Dunaj 73.12.

— Trst, 26. nov. Predborza: Beograd 43.85—43.95, Pariz 93—93.50, London 119.90—120.10, Newyork 24.70—24.80, Prag 73.30—73.50, Curih 477—479, Dunaj 345—355.

